

КАФЕДРА БАЯНА ТА АКОРДЕОНА

Педагогічна практика

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма

Бакалавр
025 Музичне мистецтво
Народні інструменти:
«Баян», «Акордеон»

Курс	2-4
Семестр	3-8

Статус

Цикл загально-
професійної підготовки

ECTS	3
Годин	90
Практичні	36
Самостійна робота	54

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Заєць Віталій Миколайович доцент, кафедри баяна та акордеона, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6icz7zsAAAAJ
e-mail	zaetsa@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Метою курсу педагогічної практики є здобуття навичок передачі учням виконавського досвіду шляхом активного їх навчання в системі спеціалізованого музичного навчального закладу і опанування необхідних для цього знань та навичок педагогічного впливу.

Студенти повинні знати теоретичні основи формування виконавської майстерності гри на баяні і акордеоні; опанувати здобутки сучасного виконавського музикознавства; бути обізнаними з методикою та музичною педагогікою суміжних («класичних») сфер музичної педагогіки й виконавства.

Завдання курсу полягає у підготовці студентів до самостійної професійної діяльності як викладачів спеціальних дисциплін класів баяна і акордеона музичних навчальних закладів (ДМШ, середніх спеціальних музичних шкіл, вищих навчальних закладів).

Освоївши курс студент повинен :

- навчитись визначати музичні здібності учнів, позитивні аспекти та недоліки їх музично-художнього та технічного розвитку, враховуючи при цьому вікові та психофізіологічні відмінності;

- опанувати педагогічний репертуар та програмні умови музичних навчальних закладів;

- навчитись складати індивідуальний план учня відповідно рівню його розвитку на етапах навчання;

- ціленаправлено проводити роботу з розвитку виконавського рівня учня;
- проводити урок з фаху з учнями різного ступеня обдарованості та підготовки;
- приділяти увагу щодо музично-естетичного виховання;
- набути знання з особливостей психології вікових категорій;
- оволодіти навичками професійного аналізу музичного репертуару різних стилів та жанрів, виявляти художньо-образні особливості в аспекті відтворення їх у процесі виконавства;
- виробити професійне, особистісно-творче ставлення до освоєння методології, аналізу наукової літератури, реалізувати на практиці набуті знання з комплексу дисциплін;
- сформулювати потяг до самоосвіти на методологічному рівні.

Педагогічна практика студентів НМАУ ім. П. Чайковського здійснюється відповідно з навчальним планом.

Практика повинна проводитися в умовах, що максимально наближені до умов майбутньої професійної діяльності. З цією метою, керівництво академії визначає бази практики (сектор практики НМАУ, музичне училище ім. Р.М. Глієра, КССМШ ім. М. Лисенка, дитяча академія мистецтв, ДМШ м. Києва) і заключає з ними відповідні угоди.

Загальне керівництво практикою здійснює кафедра. Організація, контроль та методичне керівництво покладається на керівника практики. Керівник практики проводить наради з педагогами-консультантами з питань відвідування занять студентами, ведення документації, контролює проведення заліків у 6 та 8 семестрах, здійснює загальне методичне керівництво, звітує на кафедрі про стан справ з педагогічною практикою в кінці кожного семестру.

Безпосереднє методичне керівництво та проведення практики здійснює педагог-консультант. Як правило, педагогами-консультантами призначаються педагоги з фаху, а, також, провідні викладачі інших музичних навчальних закладів, які здійснюють організацію навчання на базах практики.

Педагогічна практика проводиться у формі:

- відвідування занять провідних педагогів та вивчення їх досвіду роботи як з навчання так і виховання;
- самостійного проведення занять студента з учнем (як правило під наглядом педагога-консультанта).

Основною формою навчально-виховного процесу з педпрактики є індивідуальні заняття педагога-консультанта зі студентом.

Педагог-консультант здійснює наступні форми роботи зі студентом :

1. Проведення показового уроку з розкриттям технології навчання.
2. Проведення занять студента з учнем під керівництвом педагога-консультанта.
3. Проведення академконцертів, заліків та іспитів учнів з наступним обговоренням результатів діяльності студентів та учнів.
4. Вивчення із студентом педагогічного репертуару від початківця ДМШ до випускника НМАУ ім. Чайковського

Формою контролю є заліки з оцінкою в 6 та 8 семестрах.

У зв'язку з цими завданнями викладання дисципліни повинно мати педагогічну і виконавську спрямованість. Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік модулів і тем

Змістовий модуль 1.

Підготовка студентів до самостійної професійної діяльності як викладачів спеціальних дисциплін класів баяна і акордеона

Тема 1. Виявлення рівня професійної компетентності та теоретичних знань студента.

Тема 2. Вивчення педагогічного репертуару – рівень вимог I – IV класів ДМШ.

Тема 3. Вивчення педагогічного репертуару – рівень вимог I – IV курсів музичних училищ.

Тема 4. Вивчення педагогічного репертуару – ВНЗ I та II рівнів акредитації.

Тема 5. Вивчення методичної літератури.

Змістовий модуль 2.

Проведення практичних занять студента з учнем. Вивчення досвіду роботи провідних педагогів.

Тема 1. Проведення практичних занять студента з учнем. Визначення характеристики учня з метою складання його репертуарного плану.

Тема 2. Відвідування занять провідних педагогів та вивчення їх досвіду роботи як з навчання так і виховання.

Тема 3. Проведення практичних занять студента з учнем. Завдання щодо вивчення даного музичного твору: використання методу варіантів, спрощення та ускладнення фактури, застосування допоміжного технічного та художнього матеріалу, асоціативних зв'язків, формування цілісного образу твору.

Тема 4. Проведення практичних занять студента з учнем. Урахування індивідуальності учня, рівня його розвитку на даному етапі навчання в процесі вивчення твору.

Тема 5. Проведення практичних занять студента з учнем. Робота над інтонаційною виразністю.

Форми та технології навчання

Практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали знаходяться в бібліотеці та надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Практичні заняття	30
2.	Самостійна робота	20
3.	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «**відмінно**»: студент у повному обсязі опанував матеріал навчальної програми, виконав усі передбачені програмою форми роботи, проявив ініціативність та здатність творчо вирішувати завдання.

Оцінка «**добре**»: студент загалом опанував матеріал навчальної програми (приблизно в обсязі 75%), орієнтується у проблематиці курсу, брав участь у різних формах роботи, передбачених програмою.

Оцінка «**задовільно**»: студент опанував матеріал курсу в обсязі 30–50%, не виявив зацікавленості заняттями, неякісно виконував усні та письмові завдання, передбачені програмою.

Оцінка «**незадовільно**»: студенти не опанували матеріал курсу, не виконали обов'язкових форм роботи, не розуміє основний зміст та завдання курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Акимов Ю. Некоторые проблемы теории исполнительства на баяне. М., 1980
2. Акимов Ю., Кузовлев В. О проблеме сценического самочувствия исполнителя-баяниста // Баян и баянисты, вып. 4. М., 1973
3. Акимов Ю. Фразировка баяниста // Баян и баянисты, вып. 2. М., 1974
4. Акимов Ю. Чтение с листа // Баян и баянисты. М., 1970
5. Алексеев И. Викладання гри на баяні. К., 1957
6. Альошина З. Об эффективности самостоятельных занятий баяниста // Вопросы методики и теории исполнительства на народных инструментах. Свердловск, 1990
7. Бай Ю. Методические рекомендации по совершенствованию навыков управления произвольными движениями баяниста. Запорожье, 1981
8. Бай Ю. Методические рекомендации по совершенствованию структуры музыкально-игровых движений баяниста: Запорожье, 1981
9. Бай Ю. Работа баяниста над развитием техники леджиеро. Запорожье, 1982
10. Бай Ю. Развитие беглости с помощью тренировочных нагрузок. Запорожье, 1984
11. Бай Ю. Самостоятельная работа музыканта-инструменталиста над физическими компонентами исполнительской техники. Запорожье, 1984
12. Бай Ю. Теоретические основы совершенствования внутренней структуры музыкально-игровых движений баяниста. К., 1983 (консерватория, рук.)
13. Власов В. Некоторые особенности исполнения полифонических произведений на баяне. Одесса, 1979
- 13а. Власов В. Методика работы баяниста над полифоническими произведениями. М., 1991
14. Власов В. Способы исполнения штрихов на баяне. Одесса, 1980
15. Гайсин А., Гайсин Г. О совершенствовании навыков ориентирования на левой выборной клавиатуре // Музыкальная педагогика и исполнительство на народных инструментах, вып. 74. М.: ГМПИ
16. Галактионов В. Особенности двигательной ориентации на клавиатурах при исполнении современных сочинений для баяна // Проблемы педагогики и исполнительства на русских народных инструментах, вып. 95. М., 1987
17. Гвоздев П. Принципы образования звука на баяне и его извлечения // Баян и баянисты. М., 1970
18. Говорушко П. Основы игры на баяне: 2-е испр. изд. М.-Л., 1966
19. Голубничий Р. Некоторые вопросы исполнения полифонии Й.С.Баха на баяне // Музыкальная педагогика и исполнительство на русских народных инструментах, вып. 74. М., 1987

20. Горенко Л. Некоторые особенности исполнения полифонических произведений Й.С.Баха на баяне. Харьков, 1983
21. Горенко Л. Робота баяніста над музичним твором. К., 1982
22. Давидов М. Теоретичні основи перекладення інструментальних творів для баяна. К., 1977
23. Давыдов Н. Методика переложений інструментальних произведений для баяна. М., 1982
24. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста. К., 1933
25. Давыдов Н. Мастерство баяниста. Кишинёв, 1992
26. Дудник А. Работа над полифоническими произведениями // Баян и баянисты, вып. 6. М., 1984
27. Егоров Б. К вопросу о систематизации баянных штрихов // Баян и баянисты, вып. 6. М., 1984
28. Егоров Б. Общие вопросы постановки при обучении игре на баяне // Баян и баянисты. М., 1974
29. Егоров Б. О некоторых акустических характеристиках процесса звукообразования на баяне // Баян и баянисты, вып. 5. М., 1981
30. Имханицкий М., Мищенко А. Воспитание навыков интонирования на баяне. М., 1989
31. Клюкин Ю. К вопросу об использовании классического репертуара в исполнительской практике баянистов // Вопросы методики и теории исполнительства на народных инструментах. Свердловск, 1986
32. Колесов Л. Содержание и форма работы баянистов над музыкальным произведением // Баян и баянисты, вып. 4. М., 1978
33. Коцюба М. Деякі прийоми звуковидобування на баяні. К., 1984
34. Крупин А. Мехо-пальцевая артикуляция при атаке звука на баяне // Проблемы педагогики и исполнительства на народных инструментах, вып. 95. М., 1987.
35. Кузовлев В. Дидактический принцип доступности и искусство педагога // Баян и баянисты. М., 1974
36. Кузовлев В. О воспитании самостоятельности баяниста // Вопросы профессионального воспитания баяниста, вып. 48. М., 1980
37. Кузовлев В. О повышении эффективности занятий в классе баяна (к вопросу об активизации интереса) // Музыкальная педагогика и исполнительство на народных инструментах, вып. 74. М., 1984
38. Липс Ф. Искусство игры на баяне. М., 1985
39. Липс Ф. К вопросу об исполнении современной музыки для баяна // Вопросы профессионального воспитания баяниста. М., 1980
40. Липс Ф. О переложениях и транскрипциях // Баян и баянисты, вып. 3. М., 1977
41. Мірек А. Основи постановки акордеоніста. К., 1974
- Моисеев В. Вопросы обучения баяниста навыкам импровизации // Проблемы педагогики и исполнительства на народных инструментах, вып. 95. М., 1987
42. Мотов В. Развитие первоначальных навыков игры по слуху // Баян и баянисты, вып. 5. М., 1981
43. Оберюхтин М. Проблемы исполнительства на баяне. М., 1989
44. Оберюхтин М. Расчлененность музыки и смена направления движения меха // Баян и баянисты, вып. 4, М., 1978
45. Паньков В. Гамм, тризвуки, арпеджіо для вибірнього баяну. К., 1982
46. Паньков О. К вопросу о звукоизвлечении на баяне // Вопросы методики и теории исполнительства на народных инструментах. Свердловск, 1986
47. Паньков О. О работе баяниста над ритмом. М., 1986
48. Платонова С Современный оригинальный репертуар баяниста (к вопросу об образно-интонационном строе и выразительных средствах музыки 60-70-х годов) // Музыкальная педагогика и исполнительство на русских народных инструментах, вып. 74. М., 1987

49. Паньков О. О становлении игрового аппарата баяниста // Вопросы методики и теории исполнительства на народных инструментах. Свердловск, 1990
50. Пуриц Й. Специфика развития музыкального слуха у баянистов // Проблемы педагогики и исполнительства на русских народных инструментах, вып. 95. М., 1987
51. Ризоль Н. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. М., 1977
52. Ризоль Н. Школа двойных нот для баяна. К., 1989
53. Романько В. Техника освоения баянистами приемов игры мехом // Вопросы методики и теории исполнительства на народных инструментах. Свердловск, 1990
54. Рубен В. Развитие и совершенствование двигательных навыков аккордеониста на начальном этапе обучения. Минск, 1991
55. Самитов В. Творческая направленность процесса совместной деятельности педагога и студента как условие становления личностных качеств музыканта-исполнителя (на индивидуальных занятиях в классе специального инструмента). К., 1992
56. Самитов В. К вопросу формирования художественной техники баяниста (аспект аппликатуры). К., 1987
57. Семененко В. Воспитание навыков слухового контроля в классе баяна музыкального училища // Школа-училище-вуз. Владивосток, 1988
58. Семенов В. Об аппликатуры на пятирядном баяне // Вопросы профессионального воспитания баяниста, вып. 48. М., 1980
59. Семенов В. Формирование технического мастерства исполнителя на готово-выборном баяне // Баян и баянисты, вып. 4. М., 1978
60. Трофимов А. Некоторые вопросы баянной аппликатуры // Вопросы методики и теории исполнительского искусства на народных инструментах. Свердловск, 1986
61. Ушенин В. Звукоизвлечение и организация движения технического аппарата баяниста (аккордеониста). Ростов-на-Дону, 1981
62. Чабан В. Некоторые особенности интонационной природы органной музыки Й.С.Баха и методы воплощения ее на баяне. Минск, 1979
63. Чернов А. Формирование смени меха в работе над полифонией // Баян и баянисты, вып. 7. М., 1987
64. Чернов А. Опыт осциллографического исследования и спектрального анализа звука баяна в условиях изменяющейся динамики // Вопросы истории, теории музыки и музыкального воспитания, вып. 3. Казань, 1975
65. Чиняков А. Преодоление технических трудностей на баяне. М., 1982
66. Шаров В. Расширение музыкально-выразительных возможностей баяна в его электронной модификации. К., 1992
67. Шахов Г. Система практических занятий по транспонированию. М., 1977
68. Шахов Г. Теоретические основы преподавания транспонирования // Баян и баянисты, вып. 5. М., 1981
69. Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование в классе баяна. М., 1974
70. Ястребов Ю. Основы баянной аппликатуры. Владивосток, 1984
71. Ястребов Ю. Современные принципы баянной аппликатуры (кандидатская диссертация и автореферат). Л., 1976
72. Яшкевич Й. Особенности освоения полиритмии в процессе обучения баяниста // Вопросы профессионального воспитания баяниста, вып. 48, М., 1980

ІНШІ ДЖЕРЕЛА ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

1. Youtube. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.youtube.com/?hl=ru>
2. Google. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.google.com.ua/services/hp/#utm_source=ua-goog_bkws-sem-seemea-ua-defhp&utm_medium=sem
3. Torrent. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.utorrent.com/intl/ru/>

4. Вікіпедія. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://classic-online.ru/>
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.classic-music.ru/>
7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fm-u.com/ru/classical/>
8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.belcanto.ru/>
9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.masterklass.org/rus/we-create-for-you/klasychna-muzyka>